

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Curriculum Development to Enhance Competency of English Teachers
in Instructional Management to Improve English Listening and
Speaking Skills for Mathayomsuksa III Students

อุทัย เหมือนทอง¹

นิราศ จันทระจิตร²

ลักขณา สรวิวัฒน์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ที่มีคุณภาพ และ 3) ศึกษาประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ที่ส่งผลต่อครูผู้รับการพัฒนาและนักเรียนที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการวิจัยตามกรอบการวิจัยและพัฒนา รวม 3 ระยะ ประกอบด้วย 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ในการจัดการเรียนรู้ 2) การออกแบบและสร้างหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูและ 3) ศึกษาประสิทธิภาพการนำหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูไปใช้ กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาครู ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 7 คน และครูเลขานุการศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ครูผู้เข้ารับการพัฒนารับผิดชอบจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จำนวน 172 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบประเมินหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครู แบบประเมินความรู้ความเข้าใจและความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในชั้น และแบบทดสอบทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ พบว่า ครูผู้สอนยังประสบปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพและผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ได้มาตรฐาน ยังมีคุณภาพในระดับค่อนข้างต่ำ และต้องการปรับปรุงพัฒนาให้ส่งผลต่อการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการออกแบบและการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูผู้สอน

¹ ดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียน พบว่า หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูภาษาอังกฤษมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระการพัฒนา กระบวนการและกิจกรรมการพัฒนา สื่อประกอบการพัฒนา การวัดและประเมินผล ซึ่งมีกิจกรรมการพัฒนาประกอบด้วยการประชุมปฏิบัติการ และการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้รับการพัฒนา ตามกรอบหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูภาษาอังกฤษและมีผลการประเมินความเหมาะสมหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก ส่วนกระบวนการพัฒนาผู้สอน ตามกรอบหลักสูตรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความตระหนัก การออกแบบวางแผนกิจกรรม การปฏิบัติเบื้องต้น การปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์จริง การสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า 1) ครูผู้รับการพัฒนาศึกษาตามหลักสูตรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ หลังได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น 2) ครูผู้เข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตร มีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ โดยรวมและรายบุคคลในระดับมาก 3) ครูผู้เข้ารับพัฒนาตามหลักสูตร มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ โดยรวมและรายบุคคลในระดับมาก และ 4) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยครูผู้รับการพัฒนาศึกษาตามหลักสูตร ทั้งโดยรวมทุกห้อง และรายห้อง มีทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครู, ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ, ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

Abstract

The purposes of this research were 1) to study problems regarding curriculum development to enhance competency of English teachers in instructional management for improving English listening and speaking skills of Mathayomsueksa III students, 2) to develop the curriculum to enhance competency of English teachers in instructional management for improving English listening and speaking skills of students effectively, and 3) to evaluate the effectiveness of the curriculum to enhance English teachers competency in learning listening and speaking skills in English. The methodology used in this research was Research and Development approach, composed of 3 phases those were; the first phase for investigating the problems and needs of English teachers in promoting on learning management for listening and speaking skills; the second phase was designing and constructing of curriculum to enhance competency of English teachers ; and the third phase was implementing of curriculum effectiveness to enhance competency of English teachers. The target group in developing English teachers were 7 Mathayomsueksa III teachers and 7 PEER teachers in the Office of Kalasin Primary Education Service Area 3, which provided by purposive sampling technique, and 172 grade 9 students from 7 teacher participant's classes, who was responsible in learning management in the second semester of academic year of 2014. The research

instruments consisted of the questionnaire for investigating of problems and needs in English learning management, the assessing form of curriculum to enhance English teachers competency, the assessing form of teachers knowledge and understanding in English learning management for listening and speaking skills, the assessing form of teacher abilities in learning management design, the assessing form of teachers' lesson plans, the assessing form for learning management in classes, and the test of English listening and speaking skills. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and t-test (Dependent Sample) was employed for testing hypothesis.

The results of the research were as follow :

1. The results of studying for the problems and needs to develop English instructional management found that learning management in improving of listening and speaking English skills revealed the problems of understanding and abilities in learning management quit low level, and were not appropriate with the learner contexts. Thus was not influenced on the standardized quality and learning outcomes, which showed the needs to improve in English listening and speaking skills at a highly level. Especially, knowledge, understanding, and ability of the teachers in classroom learning management.

2. The developing of curriculum for enhancing the teachers competencies in learning management on listening and speaking English skills for Mathayomsueksa III students, found that curriculum composed of 6 elements, those were the principles and rationale, the purposes, concept of developing, process and activities for developing, medias in developing, and assessment. Whereas the activities for developing teachers were based on workshop and mentoring, which curriculum showed the experts' evaluating score at a high level. The developing process was composed of 5 step, those were encouraging of awareness, designing for plans of activities, pre-practicing, performing in real situation, reflecting and reciprocating in learning.

3. The effects of implementing curriculum to enhance the competencies in learning management for listening and speaking English, for Mathayomsueksa III students revealed that: 1) the teachers who were developed based on curriculum gained higher of knowledge to construct Learning Management of English than before the developing, 2) the teachers who were developed through the curriculum gained abilities in designing and constructing the instructional plans in English learning with listening and speaking skills, both of overall and each personnel at a high level, 3) the teachers who developed based on that curriculum gained abilities to provide learning management in listening and speaking English, for overall and each personnel at a high level, and 4) the students who provided in leaning management by the teachers developed through that curriculum, showed the ability in English listening and speaking higher than before learning, for overall of classes and each class at the .05 level of significance.

Keywords : Developing the Curriculum to Enhance Competency of Teachers, Listening Skill, Speaking Skills

บทนำ

ตามบริบทและเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ในกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุสมรรถนะสำคัญด้านความสามารถในการสื่อสาร ผ่านการจัดประสบการณ์ทางภาษาที่ท้าทายและเหมาะสม มีการกระตุ้นและจัดกิจกรรมสร้างเสริมการใช้ภาษาและการจัดบริบทการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ก็จะสนับสนุนการพัฒนาภาษาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 16) เนื่องจากทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เป็นความสามารถในการแปลความหมายเนื้อหาข้อมูลทีบุคคลพูดสื่อสารในเหตุการณ์นั้น และตอบสนองในสิ่งที่ได้ฟังด้วยความเข้าใจ ในความคิดรวบยอดใหม่ บางครั้งอาจใช้คำถามเพื่อปรับความเข้าใจในสิ่งที่รับรู้มาก่อน อาทิปรายจงใจในประเด็นที่ฟังและนำไปปฏิบัติในเนื้อหาอื่น เพื่อประโยชน์ในการเขียนสรุปความประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง (Williams. 2012 : 84)

จากรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2553 ถึงปีการศึกษา 2555 พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเฉลี่ยร้อยละ 23.72, 43.34 และ 30.62 ตามลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยลดลักร้อยละ 12.72 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. 2556 : 95) และเห็นว่า เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่เชื่อมโยงกับความสามารถด้านทักษะการฟังและการพูดของนักเรียนยังไม่ประสบผลสำเร็จ ประกอบกับสภาพปัญหาและคุณภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในสังกัด ด้านการสื่อสารโดยเฉพาะ ทักษะการฟังและการพูดของนักเรียนยังมีปัญหา และต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) เนื่องจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของ CLT เป็นแบบแผนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะที่จะนำมาปรับใช้ในการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนในการวิจัยครั้งนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังที่ Larsen-Freeman & Anderson (2011 : 122) เห็นว่า การจัดการเรียนแบบ CLT เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ และสามารถเสริมสร้างทักษะการฟังและการพูดของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จได้ ประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลในทุกระดับ จากการสอบถามและสัมภาษณ์ข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการของครูผู้สอน ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน จำนวน 30 คน พบว่ายังต้องการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ในทักษะการฟังและการพูดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพิ่มขึ้น โดยมีกระบวนการและ กิจกรรมการพัฒนาที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากการพัฒนาบุคลากรครูในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้วิชา ภาษาอังกฤษ รวมทั้งการจงใจในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้นให้บรรลุผลมีหลาย แนวทางซึ่ง Blandford (2000 : 63) เห็นว่าการพัฒนาด้านวิชาชีพครูที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้สอนมีส่วนร่วมใน การพัฒนาผ่านการปฏิบัติได้แก่ การวิจัยปฏิบัติการ การนำตนเองในการเรียนรู้และปฏิบัติการจงใจการ พัฒนาการเรียนรู้ การรับคำแนะนำปรึกษา (Mentoring) การใช้กลุ่มร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ และสะท้อนผล การปฏิบัติของบุคคลให้มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Denby. 2012 : 3-4) รวมทั้งการ พัฒนาบุคลากรด้านวิชาชีพครูมีหลักการแนวคิดที่น่าสนใจ ได้แก่ การค้นหาความรู้ด้วยตนเอง การพัฒนา เสริมสร้างตนเองด้วยเพื่อนผู้ชำนาญการ (Professional Services by Peers) การบริหารด้านวิชาชีพโดย

ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ (Professional Services by Supervisors) การจัดกิจกรรมในบริบทของสังคมแห่งการเรียนรู้แบบปลายเปิด หรือการเรียนรู้ด้วยทางเลือกที่เป็นไปได้ โดยจัดกิจกรรมเสริมความรู้และทักษะปฏิบัติที่เหมาะสม (Joyce & Calhoun. 2010 : 10-12) ขณะที่ Pearson (2012 : 74) เห็นว่า การพัฒนาบุคลากรสามารถจัดกิจกรรมให้คำแนะนำปรึกษา และการสะท้อนผลปฏิบัติ เพื่อมุ่งพัฒนาประสบการณ์ที่มีคุณค่า จึงกล่าวได้ว่าการพัฒนาบุคลากรสามารถดำเนินการให้บรรลุผลโดยคำนึงถึงเงื่อนไขบริบทการพัฒนาเป็นสำคัญ

ผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่า แนวคิดสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สามารถประยุกต์การให้คำแนะนำปรึกษา (Mentoring) การสะท้อนผลการปฏิบัติ การกำกับตนเองของบุคคล (Self-Regulation) และการมุ่งใจการปฏิบัติงานมาใช้เป็นกรอบแนวคิดกำหนดรูปแบบการพัฒนาบุคลากรครู ซึ่งกรอบแนวคิดมีสาระสำคัญ ได้แก่ (1) แนวคิดการให้คำแนะนำปรึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาที่ให้ความสำคัญในเงื่อนไขความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือเพื่อนร่วมงานที่มีความรู้ประสบการณ์และความสามารถสูงกว่ากับผู้ที่มีความสามารถต่ำกว่า ซึ่งเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันให้ได้รับความก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จ (Murray. 2001; cited in Pearson. 2012 : 74) อีกทั้ง Pearson (2012 : 76) เห็นว่า การพัฒนาครูด้วยการให้คำปรึกษา (Mentoring) เป็นกิจกรรมการพัฒนาผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ ผ่านการสังเกตและสรุปการปฏิบัติควบคู่กับการประเมินปรับปรุง โดยจัดการวางแผน การประสานร่วมมือปฏิบัติเพื่อให้ผู้สอนรับเอากลวิธีการจัดการเรียนรู้ไปใช้ด้วยความมั่นใจและมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการอุปถัมภ์ความรู้ การอภิปราย การสังเกตและการร่วมมือปฏิบัติและสะท้อนผลการจัดกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จ (2) แนวคิดการสะท้อนผล เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาศักยภาพหรือสมรรถนะของบุคลากร ภายใต้เงื่อนไขที่ผู้ให้คำแนะนำกำหนดไว้ ทั้งนี้ภายหลังประเมินการปฏิบัติงานควรจัดให้ข้อมูลป้อนกลับผ่านกิจกรรมการสะท้อนผล เพื่อให้บุคคลเกิดความเข้าใจในประเด็นการปฏิบัติและนำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป้าหมายที่ต้องการให้พัฒนาสูงขึ้น (Pearson. 2012 : 77) (3) แนวคิดการกำกับตนเอง เป็นกลวิธีสำคัญที่ช่วยกระตุ้นสนับสนุนให้บุคลากรที่ผ่านการให้คำแนะนำปรึกษา สามารถมุ่งใจตนเองเพื่อมุ่งมั่นปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายหรือรับผิดชอบให้บรรลุผล (Doerr & Baumeister. 2010 : 72) (4) แนวคิดด้านการมุ่งใจ เป็นคุณลักษณะความต้องการในด้านการตัดสินใจและเลือกกระทำด้วยตนเองการมุ่งใจจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์กิจกรรมที่เชื่อมโยงกับแรงจูงใจภายใน พอใจกระทำสิ่งนั้นให้สำเร็จ (Miserandino. 2012 : 257)

บุคคลที่สามารถใช้ทักษะทางภาษาได้ดี สื่อความหมายกับผู้อื่นได้ผลและถูกต้องตรงกัน จะต้องใช้กระบวนการทางความคิด ความเข้าใจโดยผ่านการสื่อสารทางภาษา การเสริมสร้างทักษะการฟังและการพูดของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถออกแบบกิจกรรมที่หลากหลาย มุ่งเน้นการเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ มีความรู้ความเข้าใจข้อความที่ฟังและพูด การฝึกปฏิบัติใช้ภาษาสื่อสารตามบริบทและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งอาจมีเงื่อนไข ความตั้งใจในการรับรู้และจับประเด็นข้อมูล การแสดงความคิดเห็นผ่านการใช้คำถามเพื่ออธิบายหรืออภิปรายในชั้นเรียน (Levey & Polirstok. 2011 : 179) ซึ่งแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การฟังและการพูดภาษาให้ประสบผลสำเร็จนั้นผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำแนวคิดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ และแนวคิดการมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งมีสาระสำคัญในแต่ละแนวคิดสนับสนุนดังนี้ (1) แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เชื่อว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนจะให้ความสำคัญกับการสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจในบทเรียนใหม่ บนพื้นฐานของประสบการณ์ความรู้เดิมและบริบทแวดล้อมของเหตุการณ์ที่เผชิญขณะนั้น และการผสมแนวคิดทฤษฎีด้านวัฒนธรรมทางสังคม (Sociocultural Theory) ที่เชื่อว่าการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จจะต้องได้รับการ

สนับสนุนจากบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน (Galotti. 2011 : 26) (2) แนวคิดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มย่อยในการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่มุ่งให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนทั้งในส่วนของผู้เรียนแต่ละคนและผู้เรียนทั้งกลุ่ม (Larson & Keiper. 2013 : 174) (3) แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับการทบทวนและสะท้อนผลการกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนโดยใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาปฏิบัติเพื่อปรับปรุงพัฒนาความรู้ผ่านการสะท้อนผล (Denby. 2012 : 331) (4) แนวคิดด้านความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นสิ่งที่บุคคลรู้สึกว่าเขาสามารถที่จะกระทำหรือปฏิบัติในเรื่องที่ตนเองต้องการให้ประสบผลสำเร็จ โดยใช้ความพยายามการปฏิบัติมากขึ้นกว่าปกติ ความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นเงื่อนไขพื้นฐานของแรงจูงใจในตัวบุคคล (Crowl et al. 1997 : 233) ประกอบกับแนวทางในการพัฒนาบุคลากรครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพนั้น Joyce et al. (2011 : 2) ได้เสนอกรอบความคิดของรูปแบบที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพการเรียนรู้ ด้วยการพิจารณาเกี่ยวกับการสร้างสังคมหรือกลุ่มการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกทั้งยังเป็นการจัดการหรือจัดระบบระเบียบการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียน

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จึงสนใจพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูผู้สอนเพื่อจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาครูที่นำเสนอไว้ข้างต้น ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนาให้บรรลุผลและเกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณภาพ

3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

3.1 ประสิทธิภาพของครูผู้เข้ารับการพัฒนา ประกอบด้วย (1) ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ (2) ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษและ (3) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ

3.2 ประสิทธิภาพของนักเรียน ได้แก่ ผลการเปรียบเทียบทักษะภาษาอังกฤษด้านการฟังและการพูดของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครู ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ประชากรและกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2557 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 58 โรง จำนวนครู 60 คน เป็นประชากรและกลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามสภาพปัญหา สมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร่วมสนทนากลุ่มให้ข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ กำหนดจากครูเลขานุการศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (PEER Center) และครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั่วไป รวม 14 คน รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครู 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ระยะที่ 3 การนำหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษไปใช้

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 กลุ่มดังนี้

1) ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 7 คน เป็นครูที่เข้าร่วมรับการพัฒนาศักยภาพด้วยความสมัครใจ โดยสุ่มจากกลุ่มครูที่มีคะแนนทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับดี และครูผู้ให้คำแนะนำปรึกษากำหนดจากผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการศูนย์พัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (PEER Center) จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 172 คน ซึ่งเป็นนักเรียนในชั้นเรียนที่ครูผู้สอน 7 คน ได้รับผิดชอบจัดการเรียนรู้

2. ขอบเขตเนื้อหาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูสอนภาษาอังกฤษมีสาระสำคัญ ดังนี้ 1) หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดพื้นฐานที่ใช้ประกอบการพัฒนาหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหา กิจกรรมหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ สื่อแหล่งเรียนรู้สนับสนุนและเครื่องมือประเมินผลการเรียน 2) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมสร้างทักษะการฟังการพูด ประกอบรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระได้แก่หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ในด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟัง และการพูด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2 ตัวแปรตามได้แก่ 1) ประสิทธิภาพของครูผู้สอนภาษาอังกฤษประกอบด้วย (1.1) ความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ (1.2) ความสามารถด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดและ (1.3) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลตามกรอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ประสิทธิภาพของนักเรียน ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถของนักเรียนด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 2) แบบประเมินหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูสำหรับผู้เชี่ยวชาญ 3) แบบประเมินความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดของครู เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 30 ข้อ 4) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ 5) แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และ 6) แบบทดสอบทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยาก

(p) อยู่ระหว่าง 0.25-0.69 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.25-0.87 และค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ (KR-20) เท่ากับ 0.84

5. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent sample)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ยังประสบปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติ ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับบริบทผู้เรียน ที่ยังมีคุณภาพการเรียนรู้ในระดับค่อนข้างต่ำ และต้องการปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนให้ปรากฏผลชัดเจน

2. การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผลการสร้างหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ เพื่อการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ พบว่าหลักสูตรมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระการพัฒนา กระบวนการและกิจกรรมพัฒนา สื่อประกอบการพัฒนา การวัดและประเมินผล ซึ่งมีกิจกรรมการพัฒนาประกอบด้วย 1) การประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ 2) การให้คำแนะนำปรึกษา และการสังเกตชั้นเรียนของครูผู้เข้ารับการพัฒนา โดยครูผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ระดับอำเภอให้คำแนะนำปรึกษาในลักษณะแบบหนึ่งต่อหนึ่ง รวม 12 ครั้งๆ ละ 2 ชั่วโมง 3) การทบทวนกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการให้คำปรึกษาร่วมกันจำนวน 3 ครั้ง และ 4) การตรวจสอบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้และสังเกตชั้นเรียนซึ่งมีกระบวนการพัฒนาผู้สอนตามกรอบหลักสูตร 5 ขั้น ได้แก่ 1) การสร้างความตระหนัก 2) ขั้นตอนการออกแบบวางแผนกิจกรรม 3) ขั้นตอนการปฏิบัติเบื้องต้น 4) ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์จริง และ 5) ขั้นตอนสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีแนวคิดทฤษฎีสนับสนุนได้แก่ แนวคิดการให้คำแนะนำปรึกษา การสะท้อนผลการปฏิบัติ การกำกับตนเอง และการจูงใจปฏิบัติงาน ขณะกิจกรรมที่ออกแบบไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนำเสนอความรู้ ขั้นฝึกปฏิบัติ ขั้นนำความรู้ไปใช้ และขั้นสรุปความรู้

2.2 หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ เพื่อการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ที่พัฒนาขึ้น มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22

3. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ปรากฏดังนี้ 1) ครูผู้รับการพัฒนามตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดเพิ่มขึ้น ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.28 และ 26.71 (คะแนนเต็ม 30 คะแนน) ตามลำดับ 2) ครูผู้เข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตร มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับมากมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 14.85 และรายบุคคลมีความสามารถในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 14.00-15.67 (คะแนนเต็ม 20 คะแนน) 3) ครูผู้เข้ารับพัฒนามตามหลักสูตร มีความสามารถในการจัดการ

เรียนรู้โดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.33 และรายบุคคลมีความสามารถในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 24.00–26.33 (คะแนนเต็ม 30 คะแนน) และ 4) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยครูผู้รับการพัฒนาตามหลักสูตร ทั้งโดยรวมและรายห้องเรียนมีค่าเฉลี่ยทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน

ห้องเรียนที่	จำนวน นักเรียน(n)	ก่อนเรียน(30 คะแนน)		หลังเรียน(30 คะแนน)		t	p
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.		
โดยรวม	172	14.81	3.28	22.15	3.20	44.38*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของครู ยังประสบปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจและการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ยังไม่สอดคล้องกับบริบทและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และต้องการปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านความรู้ความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ปรากฏผลเช่นนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู ยังขาดความพร้อมและปัจจัยสนับสนุนที่เหมาะสมและมีคุณภาพ สอดคล้องกับความเห็นของ Denby (2012 : 132) ที่อธิบายว่า การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนจะประสบผลสำเร็จนั้น จะมีความต้องการและสิ่งจูงใจในการเรียน ผ่านการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง รวมทั้งมีการควบคุมกำกับบางเงื่อนไขของผู้เรียนไปพร้อมด้วย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในด้านการออกเสียง การบูรณาการ การใช้ความจำ การเชื่อมโยงข้อมูลในแบบแผนมิติสัมพันธ์และสนับสนุนให้ผู้เรียนอีกด้วย ขณะที่ Pearson (2012 : 163-164) เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ภาษาให้ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะมีปัจจัยด้านผู้สอนเข้ามาเกี่ยวข้องสนับสนุน สิ่งสำคัญจะต้องรู้และเข้าใจผู้เรียนว่าต้องการเรียนรู้อะไรและสามารถทำอะไรได้บ้าง ต้องวางแผนบทเรียนที่ดีมีความท้าทายและใช้กลวิธีจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ คำนึงถึงประสบการณ์พื้นฐานผู้เรียน ควรจัดให้มีการอภิปรายในกลุ่มที่นำไปสู่การเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องมีความรู้ คำศัพท์และหลักภาษาที่ถูกต้อง รวมทั้งการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมที่เลือกใช้กับแบบการเรียนรู้ผู้เรียน ซึ่งมีข้อมูลผลการทดสอบความรู้ความสามารถของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามเงื่อนไขและแบบแผนของ CEFR ซึ่งพบว่าครูส่วนมากยังไม่มีความรู้ความสามารถในระดับผ่านเกณฑ์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. 2557 : 28)

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูภาษาอังกฤษด้านทักษะการฟังและการพูดพบว่า หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูที่สร้างขึ้นครั้งนี้มีองค์ประกอบ 6 ด้าน และมีกระบวนการพัฒนาผู้สอนตามกรอบหลักสูตร 5 ขั้นตอน ขณะกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดที่ออกแบบไว้ ประกอบด้วย

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชี้นำเสนอความรู้ ชี้นำปฏิบัติ ชี้นำความรู้ไปใช้ และขั้นสรุปความรู้ รวมทั้งผลการประเมินหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครู โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏผลเช่นนี้เนื่องจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นได้ดำเนินการผ่านการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จึงเป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของครู และได้นำข้อคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขสาระหลักสูตรให้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาครู นอกจากนี้กระบวนการพัฒนาครูยังได้นำหลักการแนวคิดทฤษฎีสำคัญมาปรับใช้สนับสนุนให้บรรลุผลได้แก่หลักการแนวคิดการให้คำปรึกษาแนะนำ (Mentoring) ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีประโยชน์ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูให้บรรลุผล ดังความเห็นของ Mandell & Herman (2009 : 78) ที่เชื่อว่า การให้คำแนะนำปรึกษาเป็นวิธีการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคล โดยผู้สอนและผู้ให้คำแนะนำปรึกษาจะร่วมมือสร้างสรรค์ข้อมูลข่าวสารที่จะเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับเงื่อนไขเรื่องที่เรียน และใช้แนวคิดการสะท้อนผลการปฏิบัติเป็นกิจกรรมการแนะนำข้อมูลข่าวสารและสะท้อนกลับเพื่อสร้างความเข้าใจในข้อมูล และปรับความคิดนำไปสู่การปฏิบัติซึ่งแนวคิดการสะท้อนผลการปฏิบัติจะกระทำบนพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้ ได้แก่ (1) ทฤษฎีการเรียนรู้ประสบการณ์ ซึ่งเป็นทฤษฎีเชื่อมโยงกับแนวคิดของ Dewey และ Piaget ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เรียน (Osterman & Kottkamp. 2004 ; cited in Sullivan & Glanz. 2013 : 52) (2) มุมมองด้านการรู้คิดตามเงื่อนไขสถานการณ์การเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงกับการใช้สถานการณ์ปัญหา จะประกอบด้วยขั้นกิจกรรมการเผชิญประสบการณ์ การสังเกตและสะท้อนผล การสร้างความคิดรวบยอดและการนำความรู้ไปปฏิบัติ (Kolb. 1984 ; cited in Sullivan & Glanz. 2013 : 52) อีกทั้งแนวคิดการกำกับตนเองได้ระบุเงื่อนไขขององค์ประกอบสำคัญประกอบด้วย (1) มาตรฐานคุณภาพที่บ่งชี้ความต้องการที่มุ่งหวัง (2) การกำกับตรวจสอบ เป็นการเปรียบเทียบสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของสิ่งที่มุ่งหวังกับการบรรลุผลที่ต้องการ (3) ความสามารถเพื่อปรับเปลี่ยน เป็นการนำเอาสาระสำคัญปัจจุบันมาเทียบเคียงกำหนดเส้นทางให้พัฒนาถึงมาตรฐานที่ต้องการ (4) แรงจูงใจของผู้ปฏิบัติควรปรากฏชัดเจน คงเส้นคงวามะกับบริบทผู้ปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การกำกับตนในการเรียน (Doerr & Baumeister. 2010 : 71) รวมทั้งแนวคิดมุ่งปฏิบัติงานที่สนับสนุนให้ผู้รับการพัฒนามีแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนการปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยเฉพาะการจูงใจภายในช่วยสร้างความกระตือรือร้นในชั้นเรียน ซึ่งมีผลการศึกษานับสนุนว่าผู้เรียนส่วนมากชอบบรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลาย บทเรียนน่าสนใจรวมทั้งการใส่ใจในตัวผู้เรียน ช่วยให้เรียนรู้และสร้างความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนคนอื่น (Santrock. 2008 : 12) เนื่องจากหลักการแนวคิดที่นำมาสังเคราะห์ในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา จึงส่งผลให้การประเมินของผู้เชี่ยวชาญมีคุณภาพ

3. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ พบว่าครูผู้รับการพัฒนามตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษหลังการพัฒนาเพิ่มขึ้นมีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวมและรายบุคคลในระดับมาก มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายบุคคลในระดับมาก รวมทั้งนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้จากครูผู้รับการพัฒนาม ทั้งโดยรวมและรายห้องเรียน มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เนื่องมาจากการออกแบบกระบวนการพัฒนาครูผู้สอนและกิจกรรมการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ได้ดำเนินการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เชื่อมโยงกับแนวคิดสนับสนุนให้ครูได้รับการแนะนำปรึกษาและการกำกับตนเอง ในแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มี

ประสิทธิภาพ ควบคู่กับการสะท้อนผลและการจงใจให้คำแนะนำ พร้อมกับการนำข้อบกพร่องดังกล่าวไปปรับปรุงผ่านการกำกับตนเอง (self-regulation) และการจงใจการปฏิบัติผ่านการวางแผน และกระตุ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดในระดับค่อนข้างสูงตามมา ซึ่ง Carnell et al. (2006 ; cited in Burley & Pomphrey. 2011 : 21) เห็นว่า การพัฒนาครูผ่านกิจกรรมการให้คำแนะนำปรึกษา ส่งผลให้บุคคลมีความรู้และทักษะทางวิชาการด้วยกิจกรรมชี้แนะ การสร้างความเข้าใจและสนทนาในประสบการณ์การเรียนรู้ ควบคู่กับการใช้กระบวนการทางสังคมและสะท้อนผล จะช่วยให้บุคคลเข้าใจและได้รับการเรียนรู้เมื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ขณะที่ Schon (1983 : 68) เห็นว่า เมื่อบุคคลสะท้อนผลการปฏิบัติด้วยประสบการณ์ในสถานการณ์ปัญหาที่ซับซ้อน จึงส่งผลต่อพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ใหม่ด้วยความเข้าใจ อีกทั้ง Boud (2010 : 25) อธิบายว่าการให้ข้อชี้แนะด้วยข้อความสำคัญของผู้อื่น ควบคู่กับการสะท้อนผลจะช่วยควบคุมการปฏิบัติทางวิชาชีพเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนตัวบุคคล การใช้คำถามในประสบการณ์ที่มีอยู่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการให้คำแนะนำปรึกษาของผู้มีประสบการณ์ จึงสร้างสรรค์ประสบการณ์ของผู้รับการพัฒนา (Brockbank & McGill. 2006 : 54)

อีกทั้งยังเห็นว่า กระบวนการพัฒนาความเป็นวิชาชีพของบุคลากรยังมีการเปลี่ยนแปลงต่อเนื่องจากจุดเริ่มต้น หากกิจกรรมการให้คำแนะนำปรึกษาได้ดำเนินการและกลวิธีที่นำมาใช้เป็นเงื่อนไขที่มีประสิทธิภาพเชื่อมโยงกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์และบริบทของโรงเรียน ผ่านการสาธิตปฏิบัติของผู้ให้คำแนะนำและผู้รับคำแนะนำปรึกษาแบบมีส่วนร่วม (Burley & Pomphrey. 2011 : 38) ประกอบกับมีข้อมูลผลการวิจัยสนับสนุนว่า การพัฒนาความสามารถการปฏิบัติงานของครูให้ประสบผลสำเร็จ จะต้องมียุทธศาสตร์ เป้าหมาย และกระบวนการที่เชื่อมโยงกับการค้นหาความรู้ ที่มีการสะท้อนผลเป็นระบบ มีการควบคุมกำกับด้วยผู้ปฏิบัติเอง กระตุ้นให้ใช้หลักการของการมีส่วนร่วม กำหนดเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหา ปรับปรุงการปฏิบัติ และเอื้อประโยชน์สู่การปรับเปลี่ยนงานของผู้สอน ใช้การปฏิบัติผ่านการวิเคราะห์ ประเมิน และใช้ปฏิบัติการทั้งในระดับกลุ่มและรายบุคคล (Koshy. 2005 : 10) ในเงื่อนไขตามแนวคิดการกำกับตนเองในการเรียน เห็นว่าเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนปฏิบัติและคงสภาพการรู้คิดในการปฏิบัติด้วยตนเอง ที่ส่งผลต่อความรู้สึกรับผิดชอบและการปฏิบัติที่เป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและให้ข้อมูลป้อนกลับสำหรับตนเองในแต่ละวงจรรอบการปฏิบัติ ผ่านการตรวจสอบติดตามของตนเองที่มีคุณภาพ รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เนื่องจากมีผลงานวิจัยสนับสนุนว่า กระบวนการกำกับตนเองในการเรียนเป็นเงื่อนไขส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น โดยใช้ปัจจัยด้าน(1) การกำหนดเป้าหมายในการเรียน (2) การใช้กลวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ (3) การกำกับติดตามและประเมินความก้าวหน้าการบรรลุเป้าหมาย (4) การสร้างสภาพแวดล้อมที่มีประสิทธิผลในการเรียนรู้ (5) การคงสภาพความรู้สึกเป็นผู้นำที่มีความสามารถ (Zimmerman & Schunk. 2011 : 1) ซึ่งการกำกับตนเองสามารถสนับสนุนส่งเสริมการร่วมมือกับผู้อื่นด้วยความเข้าใจ และความรู้สึกรับผิดชอบในสิ่งที่คาดหวังของผู้อื่น รวมทั้งลักษณะของความเป็นผู้นำที่ปรากฏความรับผิดชอบ ให้สามารถตอบสนองบริบทของหน่วยงานที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Sosik et al. 2002 : 211) นอกจากนี้แรงจูงใจของครูผู้รับการพัฒนายังเป็นเงื่อนไขที่ช่วยสนับสนุนให้ครูประสบผลสำเร็จในการออกแบบกิจกรรมและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านการทบทวนปรับปรุงงานของตนเองทั้งนี้จะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในตัวผู้เรียนมากกว่าปัจจัยภายนอก เพื่อต้องการให้บรรลุความต้องการในขั้นสูงหรือ Self-Actualization ซึ่งเป็นขั้นความต้องการที่จะบรรลุความสามารถที่มุ่งหวัง ดังนั้น จึงต้องการกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการนำพาความสามารถที่มีอยู่ไปใช้ตามภาวะด้านการเห็นคุณค่าตน การเป็นตัวของตัวเอง และการสนองตอบความต้องการการบรรลุศักยภาพแห่งตน และแนวคิดการกำหนดเพื่อนำพาตนเอง

(Self-Determination) ของ Deci & Ryan (1991 ; cited in Woolfolk. 2010 : 379) ซึ่งผู้เรียนที่รู้สึก ว่า เมื่อมีการเสริมแรงจะช่วยกระตุ้นความรู้สึกว่าต้องใช้ความสามารถ การเสริมแรงจึงมีส่วนช่วยให้เกิด คุณภาพด้านความสามารถและสร้างความรู้สึกรู้ว่าได้ใช้สมรรถภาพเพิ่มขึ้น (Lieberman. 2012 : 197) จึง กล่าวได้ว่าครูผู้รับการพัฒนาศาสตร์ตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟัง และการ พูดภาษาอังกฤษ มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ให้กับผู้เรียนหลังได้รับการพัฒนา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยและพัฒนาในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ (1.1) การนำหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการ เรียนรู้ทักษะการฟังการพูดภาษาอังกฤษไปใช้ในสถานศึกษาทั่วไป ควรคำนึงถึงความพร้อมและความต้องการ ของครูผู้รับการพัฒนาศาสตร์ และผู้ให้คำแนะนำปรึกษา (1.2) การดำเนินการพัฒนาครูตามหลักสูตรเสริมสร้าง สมรรถนะครูดังกล่าวควรจัดกระทำกับกลุ่มครูที่ไม่มากเกินไป เนื่องจากการจัดกิจกรรมพัฒนากับครูกลุ่มใหญ่ อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของครูและผู้เรียนลดน้อยลงก็ได้ (1.3) กระบวนการพัฒนาสามารถปรับขยายระยะเวลา ในการให้ครูจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นหรือนานขึ้นก็ได้ รวมทั้งการกำหนดเวลาการพบกลุ่มพบทวนการจัด กิจกรรมตามแผนในชั้นเรียน ให้เหมาะสมยืดหยุ่นมากขึ้นก็ได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป (2.1) ควรมีการวิจัยและพัฒนาแบบการพัฒนาศาสตร์ บุคลากร ในรูปแบบและเงื่อนไขลักษณะอื่น ตามบริบทความพร้อมและข้อจำกัดของผู้สอน โดยกำหนดเงื่อนไข ผู้ให้คำแนะนำปรึกษาและปัจจัยสนับสนุนที่เกี่ยวข้องใหม่ (2.2) ควรพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังการพูดภาษาอังกฤษ หรือทักษะอื่น โดยปรับใช้หลักการแนวคิดอื่นสนับสนุน รูปแบบหลักสูตร เช่น หลักการแนวคิดTransformative Learning Theory หลักการพัฒนาศาสตร์ตาม แนวคิดCoaching หลักการ Self-worth, Self-determination หรือ Self-efficacy พร้อมทั้งศึกษา ประสิทธิภาพของตัวแปรตามเพิ่มในด้าน Self-esteem เพิ่ม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :

คุรุสภาลาดพร้าว, 2552.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2552 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กาฬสินธุ์ : กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3, 2556.

..... การทดสอบความรู้ความสามารถครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามแบบแผน CEFR. กาฬสินธุ์ : สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3, 2557.

Blandford, Sonia. Managing Professional Development in Schools. London : New York, 2000.

- Boud, D. Relocating Reflection in the Context of Practice, in S, Kilminster, M Zukas, H. Bradbury and N. Frost (eds.) **Beyond Reflective Practice : New Approaches to Professional Lifelong Learning**. Abingdon : Routledge, 2010.
- Brockbank, A. & McGill, I. **Facilitating Reflective Learning through Mentoring and Coaching**. London : Kogan Page, 2006.
- Burley, Suzanne and Pomphrey, Cathy. **Mentoring and Coaching in Schools : Professional Learning Through Collaborative Inquiry**. New York : Routledge, 2011.
- Crowl, T. K., Kaminsky, S., & Podell, D. M. **Educational psychology: Windows on teaching**. Madison, WI : Brown and Benchmark, 1997.
- Denby, Neil. "Beginning to Understand How Young People Learn," In **Training to Teach : A Guide for Students**. 2nd ed. Neil Denby (ed.), Thousand Oaks, CA : SAGE Publications Ltd. pp. 129 - 144., 2012.
- Doerr, Celeste E. & Baumeister, Ray F. "Self-Regulation Strength and Psychological Adjustment: Implications of The Limited Resource Model of Self-Regulation," In **Social Psychological Foundations of Clinical Psychology**. Edited by James E. Maddux and June Price Tangney. New York : The Guildford Press. pp.71-83., 2010.
- Galotti, Kathleen M. **Cognitive psychology in and out of the laboratory**. Los Angeles : SAGE, 2011.
- Joyce, Bruce & Calhoun, Emily. **Models of Professional Development : A Celebration of Education**. Thousand Oaks, CA : A SAGE Company, 2010.
- Joyce, M, et al. "The financial market impact of quantitative easing in the United Kingdom," **International Journal of Central Banking**. 7(3).pp. 113-161., 2011.
- Koshy, V. **Action Research for Improving Practice-A Practical Guide**. London : Paul Chapman, 2005.
- Larson, Bruce E. & Keiper, Timothy A. **Instructional Strategies for Middle and High School**. 2nd Edition, New York : Routledge, 2013.
- Larsen-Freeman, Diane, & Anderson, Marti. **Techniques and Principles in Language Teaching**. 3rd ed., New York : Oxford University Press, 2011.
- Levey, S. & Polirstok, S. "Language development from age 6 through adolescence," In **Language Development : Understanding language diversity in the classroom**. USA : Sage Publishing., pp. 161-184, 2011.
- Lieberman, David A. **Human Learning Memory**. New York : Cambridge University Press, 2012.
- Mandell, A., & Herman, L. "Mentoring : When learners make the learning. In J. Mezirow, E.W. Taylor, & Associates (Eds.)," **Transformative learning in practice: Insights from community workplace and higher education**. San Francisco: Jossey-Bass. pp.78-88., 2009.

- Miserandino, M. **Personality Psychology : Foundations and Findings**. Boston, MA : Pearson Academic, 2012.
- Murray, S. “Authentic Interest : Using authentic text with low level learners,” **Modern English Teacher**. 10(1) : 32-33, 2001.
- Pearson, Joanne. “Approaches To Teaching and Learning 2 : Planning, Progression and Sequence,” In **Training to Teach : A Guide for Students**. 2nd ed. Neil Denby (ed), Thousand Oaks, CA : SAGE Publications Ltd, pp. 145-155, 2012.
- Santrock, John W. **Educational Psychology**. 3rd ed. New York : McGraw-Hill Companies Inc., 2008.
- Schon, D. A. **The Reflective Practitioner : How Professionals Think in Action**. New York : Basic Books, 1983.
- Sosik, John J. ; Potosky, Denise and Jung, Dong. “Adaptive Self-Regulation : Meeting Others Expectations of Leadership and Performance,” **The Journal of Social Psychology**. April 2002, 142(2), pp.211-232.
- Sullivan, S. &Glanz, J. **Supervision that Improves Teaching and Learning**. 4th ed. Thousand Oaks, CA : Corwin, 2013.
- Williams, Mary. “Letting Talents Shine : Developing Oracy with Gifted and Talented Children,” In **Unlocking Speaking and Listening**. Edited by Deborah Jones and Pamela Hodson. New York : Routledge.pp. 78-93., 2012.
- Woolfolk, Anita. **Educational psychology**. 11th ed. Upper Saddle River NJ : Pearson Education, Inc., 2010.
- Zimmerman, Barry J. & Schunk, Dale H. “Self-Regulated Learning and Performance : An Introduction and an Overview,” In **Handbook of Self-Regulation of Learning and Performance**. Zimmerman Barry J. and Dale H. Schunk (Eds.), New York : Routledge, pp.1-12., 2011.

